

УДК 342.95

<https://doi.org/10.32703/2663-6352/2024-2-16-176-188><https://orcid.org/0000-0002-0022-5483>**Лісовський Петро Миколайович,***доктор філософських наук, професор кафедри конституційного і адміністративного права, юридичного факультету,**Інституту управління технологій та права Державного університету інфраструктури та технологій, м. Київ, Україна*<https://orcid.org/0000-0001-9278-4487>**Лісовська Юлія Петрівна,***кандидат юридичних наук, заступник завідувача кафедри адміністративного, фінансового та банківського права,**Навчально-наукового інституту права ім. князя В. Великого, Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ, Україна*

ВОЄННО-ОБОРОННИЙ КАПІТАЛ ЗАКОНОТВОРЧОЇ УКРАЇНИ У ПРОТИДІІ З РОСІЙСЬКИМ АГРЕСОРОМ

***Анотація.** Розвиток оборонно-промислового сектору є цілеспрямованим процесом, який має базуватися на політично та економічно виваженій стратегії, детальних алгоритмах перебудови окремих сегментів, процесів, відносин, конкретних підприємств. Між тим, війна висвітлила ряд суттєвих проблем вітчизняної економіки та організації оборони, що негативним чином позначилися на спроможності України протистояти агресії. Саме відродження та прискорений розвиток власного оборонно-промислового сектору є в умовах війни одним із джерел поповнення технічного парку Сил оборони України, а в повоєнному періоді — головним джерелом модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки Збройних Сил та інших силових структур України, драйвером технологічного зростання промисловості.*

Отриманий Україною статус кандидата на вступ до ЄС вимагає від країни примноження інституційних зусиль, запровадження заходів та інструментів збереження економічної стійкості, зміцнення людського і гуманітарного капіталу в умовах військових дій і посткризового відновлення. Актуальність посилення уваги до відновлення України зростає внаслідок того, що країна вже є одним з провідних гравців на ринках аграрних і продовольчих товарів, від чого залежить економічна безпека (а з тим і соціально-економічна стійкість) багатьох країн світу.

Тому важливим напрямом політики України має стати сприяння зміцненню вітчизняного людського капіталу, а відтак — забезпечення стійкого довгострокового зростання навіть в умовах зовнішніх негараздів. Водночас людський капітал дедалі більше підкріплює позитивний вплив на соціально-економічну динаміку, посилюючи захист від внутрішніх і зовнішніх кризових шоків. А в умовах, коли боротьба за технології та їх втілення стають безпосереднім фактором економічного розвитку, збереження і примноження людського капіталу стає чи не найголовнішим пріоритетом державної політики.

Україна працює над імплементацією Формули миру та запуском переговорів про членство нашої країни в ЄС вже в поточному році. Не менш важливим фокусом лишається розвиток українського військово-промислового комплексу, нарощування спільного з європейськими країнами виробництва зброї, а також нейтралізація російської пропаганди.

Ключові слова: *воєнно-промисловий комплекс, воєнна боротьба, агресія, людський капітал, обороноздатна інфраструктура.*

Annotation. *The development of the defense-industrial sector is a purposeful process, which should be based on a politically and economically balanced strategy, detailed algorithms for the restructuring of individual segments, processes, relations, and specific enterprises. Meanwhile, the war highlighted a number of significant problems of the domestic economy and defense organization, which negatively affected Ukraine's ability to resist aggression. The revival and accelerated development of the own defense-industrial sector is one of the sources of replenishment of the technical park of the Defense Forces of Ukraine during the war, and in the post-war period it is the main source of modernization of weapons, military and special equipment of the Armed Forces and other power structures of Ukraine, a driver of technological growth of industry .*

Ukraine's status as a candidate for EU membership requires the country to increase its institutional efforts, implement measures and tools to preserve economic stability, strengthen human and humanitarian capital in the conditions of military operations and post-crisis recovery. The urgency of increasing attention to the restoration of Ukraine is growing due to the fact that the country is already one of the leading players in the markets of agricultural and food products, on which the economic security (and therefore the socio-economic stability) of many countries of the world depends.

Therefore, an important direction of Ukraine's policy should be to promote the strengthening of domestic human capital, and hence — to ensure sustainable long-term growth even in the face of external troubles. At the same time, human capital increasingly reinforces the positive impact on socio-economic dynamics, strengthening protection against internal and external crisis shocks. And in conditions where the struggle for technologies and their implementation become a direct factor of economic development, the preservation and increase of human capital becomes almost the most important priority of state policy.

Ukraine is working on the implementation of the Peace Formula and the launch of negotiations on our country's membership in the EU already this year. No less important focus remains the development of the Ukrainian military-industrial complex, the expansion of joint production of weapons with European countries, as well as the neutralization of Russian propaganda.

Keywords: *military-industrial complex, military struggle, aggression, human capital, defense infrastructure.*

Постановка проблеми. Сучасний воєнний стан в Україні терміново потребує креативних рішень у сфері інноваційних науково-технологічних розробок як обороноздатної інфраструктури, закріплених на законодавчому рівні, на рівні особи, держави та інформаційного суспільства знань. Тому, на тлі докорінно якісних змін, що відбуваються в інтелектуально-правовій спільноті, *актуальності* набуває саме воєнно-оборонний капітал законотворчої України як протидії російському агресору. У цьому змісті варто зважити на постійний вихід за межі себе, як інтелектуальної особи, в рамках правової компетенції, що ініціює науково-дискусійний пошук істини. Це, першочергово, вимагає на рівні правової держави як кіберінфраструктурного забезпечення воєнно-оборонного капіталу більш інтелектуально клопіткої та складної діяльності у законотворчій Україні. Адже саме це системно та логічно обумовлює міжнародно-науковий рейтинг як ефективно діючий правовий механізм заходів організаційного, дисциплінарного, профілактичного, академічного, антикорупційного характеру у боротьбі з будь-яким ворогом. *Вище означене варто ретельніше розглянути в наступному алгоритмічному викладі.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні питання наслідків російської агресії в викликає дедалі жвавіший інтерес та стає предметом детального вивчення серед українських та зарубіжних науковців та дослідників (Бондаренко С. В., Булан Є. А., Панін І. Г. та ін.).

Метою даної статті є виявити наслідки російської агресії на Україну в оборонній сфері з врахуванням процесів європейської інтеграції та визначити шляхи розвитку українського військово-промислово комплексу.

Виклад основного матеріалу. За умов кіберсучасності врешті-решт західноєвропейський світ почув потужну інтелектуальну здатність саме повоєнної України, коли над людськими головами літають ворожі літальні об'єкти, коли російський агресор чинить воєнний екоцид. Адже лише інноваційний розвиток нашої України, перспективи інтеграції до західноєвропейських структур світового рівня значною мірою обумовлюється законодавчим забезпеченням процесу реформування науки.

У цьому контексті варто зауважити, що, на жаль, лише клята війна в Україні значною мірою розкрила наш інтелектуальний капітал. До цього, маючи достатньо потужний науковий і науково-технологічний потенціал, Україна чомусь слабо використовувала його як необхідно важливий засіб, інструмент інноваційного розвитку. Причинами цьому поставали та іще постають корупційні схеми маніпуляції на рівні особи, держави та суспільства. За таких

обставин зазначене має своїми детермінантами, як всім відомо, фактичну ізоляцію наукових установ від виробничої та підприємницької діяльності. А, відтак, за умов повномасштабної фази війни України з путінсько-російським ворогом вище зазначене обумовлює стрімку переорієнтацію та перезавантаження саме академічного потенціалу на виконання воєнно-оборонної ідеології як державно-стратегічного пріоритету в постсучасній Україні.

Для цього загальноприйнятим, на наш погляд, необхідно зважати на те, що сучасна система науково-технічної та технологічної інформації повинна не тільки забезпечити значний спектр (низку, коло, палітру тощо) щодо доступу користувачів до інформаційного суспільства знань, сучасних досягнень науки, патентної інформації, а й надати інтелектуальну можливість саме в кіберсучасності брати активну участь у глобально-регіональному академічному рейтингу своїми власними інтелектуальними здобутками. В цьому і полягає мудрість США, котра вміє майстерно та риторично мобілізувати навколо себе на глобально-регіональному рівні весь інтелектуальний ресурс з усього світу, що ідентифікується як AD-рейтинг. У цьому напрямку активно працюють кіберспецслужби світу.

Адже у ХХІ столітті, за оцінками ЮНЕСКО, рівня національного добробуту, адекватного світовому стандартам рівня життєздатності досягнуть лише ті країни, працездатне населення яких на 40-60 відсотків складатиметься з осіб із вищою освітою. Таким чином, академічні знання в сфері науки та освіти перетворюються, модифікуються у ресурс інноваційного розвитку, оскільки саме вчені є лейтмотивом інтелектуального руху вперед як генеративна сила процесу соціальних змін.

У цьому сенсі одним із державно-стратегічних пріоритетів світового процесу, що становить міжнародно-правового рейтинг серед інтелектуального капіталу, має бути ефективно діюча система правового стимулювання інноваційної діяльності засобами, зокрема, захисту інтелектуальної власності. Завдяки цьому значні сподівання покладаються в повоєнній Україні на воєнно-оборонну ідеологію як державно-стратегічного пріоритету правового капіталу.

Саме створення сприятливого інвестиційного клімату, як західноєвропейського партнерства у цьому напрямку, пов'язується з реалізацією України стратегічного курсу щодо входження до європейського правового, політичного, економічного, культурного тощо простору. Все це передбачено низкою домовленостей, зокрема, Угодою про партнерство та співробітництво між Україною і Європейським Союзом (ЄС) та його державами-членами, яка набула чинності в березні 1998 року.

При цьому, на наш погляд, копенгагенська європейська рада ще в червні 1993 року визнала право країн Центральної та Східної Європи на вступ до ЄС за умови дотримання ними важливих критеріїв, а саме: політичного як стабільну стресостійкість політичної структури, що гарантує демократію, верховенство права, захист прав людини та повагу до меншин; фінансово-економічного функціонування на світовому ринку праці. Такі критерії вступу були підтвержені у грудні 1995 року мадридською Європейською Радою, яка також

наголосила на важливості адаптації адміністративних структур країн-заявників за умов поступової інтеграції.

Крім того, основними умовами процесу зближення України з ЄС, поглиблення інтелектуального партнерства, поступової інтеграції (набуття статусу асоційованого або повного члена) України в ЄС визначено, як відомо, адаптацію національної правової системи до європейської шляхом гармонійно-злагожденного законодавства України як правової субстанції «духу законів» (ментально-кров'яних достовірностей правового порядку) із європейським законодавством.

Як свідчить недалека історія, згідно із Законом від 18 березня 2004 року №1629-IV «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, яка стала правовою основою складного процесу цілеспрямованої діяльності необхідно життєвих гілок влади, міністерств, відомств і державних установ, вчених, спрямованої на якісне виконання цієї програми.

Першими розділом Закону проголошено, що загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу визначає механізм досягнення Україною відповідності третьому Копенгагенському та Мадридському принципам набуття членства в Європейському Союзі. Цей механізм містить у собі конформізм як адаптацію законодавства, утворення відповідних інституцій та інші додаткові заходи, необхідні для ефективного правотворення та правозастосування.

Метою конформізму як соціогенного впливу на структуру правової свідомості на рівні особи, держави та суспільства до законодавства Європейського Союзу є досягнення відповідності саме правової системи України, що висуваються ЄС до держав, які мають добротні наміри вступити до нього. Це є одним із основних напрямків української зовнішньої політики як процесу проведення законів України та інших нормативно-правових актів у відповідний порядок структурування. Такий порядок обов'язково має бути змістовним, послідовним та виваженим у своєму мудромому алгоритмі пріоритетності.

Ціннісно-смісловими галузями, в яких запроваджується конформізм законодавства України є визначені статтею 51 Угоди про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами та повоєнною Україною, а саме: митне право; законодавство про компанії; банківське право; бухгалтерський облік компаній; податки; інтелектуальна власність; фінансові послуги; правила конкуренції; державні закупівлі; охорона здоров'я, воєнна логістика, застосування медичного канабісу; ядерна безпека як протидія воєнному екоциду тощо.

Адже конформізм як адаптивна імплантація законодавства України до законодавства ЄС – це ентропійний процес тривалий та всебічно складний, який постав структурною складовою правової реформи в повоєнній Україні за умов самозбереження національної ідентичності. При цьому, варто утверджувати

новітні методологічні підходи, зокрема, праворозуміння сутності визначальних юридичних категорій: «кіберспецслужби»; «правова ентропія»; «квантова симуляція»; «космічна гіперспектроскопічність»; «законний капітал» тощо. За цих обставин забезпечення якості законного капіталу, його апромаксимації та адаптації до норм ЄС має бути належною вимогою вітчизняного законотворчого процесу.

Як уже було озвучено, значення воєнно-оборонної ідеології у міжнародно-правовому рейтингу цілком узгоджується з конституційними приписами, а саме: ст.15 Основного Закону передбачає, що «суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності. Жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова». Тому, необхідно утвердити нормативно-правову злагодженість західноєвропейського виміру у цивілізаційному поступі міжнародно-правового рейтингу.

Водночас, саме у вищих навчальних закладах України, говорячи в контексті міжнародно-правового рейтингу, бракує, як і раніше, системного забезпечення протидії з корупцією. Відбувається на місцях штучна генерація щодо рейтингових показників саме із числа осіб, що займають лише відповідні адміністративні посади, на жаль, за вигідним «кумоцентристським» виміром, а не за інтелектуальним здобутком у науковій сфері. Це, у першу чергу, стосується і докторів наук (так званих «топівців-освітян-науковців»), що є певною мірою владними номенклатурними представниками в регіональному секторі України. Саме такий прихований та очевидний адміністративний тиск спекулятивного характеру на міжнародно-правовий рейтинг повоєнної України є неприпустимим явищем, що формує недовіру до органів державної влади і є ознакою морально-етичної (деонтичної) кризи.

Причина всіх цих явищ значною мірою обумовлена розлогістю та розмитістю норм, стандартів і цінностей на місцях у навчально-наукових установах, науково-дослідних інститутах, що, на жаль, породжує атмосферу невпевненості у своїх власних інтелектуальних можливостях, беззахисності і страху. Все це також формує реактивні типи поведінки особи в їхній цілеспрямованості лише на матеріальний добробут як «життя сьогоднішнім днем», втечею від воєнних реалій. Зокрема, це стосується непоодиноких випадків щодо чоловіків мобілізаційного віку, що є педагогічними працівниками (викладачами, доцентами, професорами) в сфері освіти та науки, які, прикриваючись відповідним науковим ступенем, згідно законодавства, звільняються від мобілізації до Збройних Сил України.

Адже інтелектуальний фронт саме у повоєнній Україні не менш важливий, чим той фронт, на якому в той же час наші захисники віддають своє життя як найвищу цінність за нашу рідну землю. А знову таки, на наш погляд, причина всьому цьому – це корупція і ще раз корупція як всебічне деструктивне явище...

Антикорупційна інфраструктура України серед країн світу в контексті міжнародно-правового рейтингу

У кіберсучасній воєнно-оборонній інфраструктурі України на рівні країн світу здійснено одні із перших кроків законодавчого оформлення боротьби з

корупцією розпочався відразу після проголошення незалежності та формування власних публічних інституцій. У цей час відповідні набувають особливої ваги та обговорення серед широких верств населення і державних діячів. Однією з причин виникнення корупції як соціального явища негативного характеру була відмова від командно-адміністративної та різкий перехід до засад ринкової економіки, що призвело до істотного розшарування з-поміж громадян.

Перший період – зародження законодавства щодо протидії корупції в органах прокуратури України (1991 – 2004 рр.) – можна схарактеризувати такими рисами: 1) поява антикорупційного законодавства; 2) відсутність спеціальних нормативних документів, які були б спрямовані на протидію корупції, натомість переважають загальні приписи; 3) боротьба з корупцією серед працівників спецслужб України не визнана пріоритетним напрямком діяльності держави; 4) відсутнє комплексне бачення того, яким чином має здійснюватися протидія корупції у вищих ешелонах влади; 5) приймаються численні програмні конкретні механізми протидії корупції у державі; 6) відбувається усвідомлення того, що окремими заходами неможливо подолати корупцію, необхідним є застосування системного підходу, який передбачає і створення необхідної нормативно-правової бази.

Для постмайданного періоду розвитку законодавства України щодо протидії корупції (2005-2014 рр.) характерні такі особливості: 1) визначення протидії корупції серед працівників міжвідомчо-силових структур як пріоритетного напрямку діяльності держави; 2) ратифікація численних міжнародно-правових документів у сфері протидії організованій злочинності та корупції, а також міжнародного співробітництва з цих питань; 3) оновлення базових нормативно-правових актів з проблемами запобігання корупції; 4) актуалізація ідеї створення спеціального кіберконтррозвідального департаменту, до компетенції якого віднесено протидію корупції серед його працівників; 5) декларативний характер більшості нормативних документів, наявність численних недоліків та суперечностей антикорупційного законодавства тощо; 6) практична відсутність реалізації нормативних приписів у сфері протидії корупції.

Постреволюційний період розвитку законодавства щодо протидії корупції (з 2014 р.) характеризується такими ознаками: 1) проголошення курсу на протидію корупції у державі; 2) реформування судової, прокурорської та інших міжвідомчо-правових структур з метою мінімізації корупційних ризиків (конкурсні процедури призначення на посаду, забезпечення участі громадськості, розширення самоврядування в органах державної влади); 3) створення спеціального органу для проведення досудового розслідування корупційних злочинів працівників, зокрема судової та прокурорської системи, що, у свою чергу, вже найшло своє практичне відображення з боку громадської спільноти, а саме: журналістського розслідування Юрія Ніконова компанії «Гроші» у трансмедійному просторі. Це також стосується і Міністерства Оборони, в якому під час повномасштабної фази війни України з російським агресором здійснювалась незаконна (саме за корупційними схемами) закупівля

для Збройних Сил України як продовольчих товарів, так і військового обладнання за підвищеними цінами. Також неприпустимим є корупційний злочин тодішнього очільника Верховного Суду України Князева, стосовно якого до сих пір продовжується кримінальне розслідування.

Варто зазначити, що антикорупційне законодавство України в частині правового регулювання протидії корупції, зокрема в органах прокуратури України з початку свого формування і до теперішнього часу пройшло значний шлях становлення та розвитку, який супроводжувався динамічними змінами та важливими вдосконаленнями. Втім, суттєве реформування відповідної сфери відбулося лише в останні роки, коли розпочалися дієві кроки в напрямі запобігання досліджуваним негативним соціальним явищам.

Механізм адміністративно-правового регулювання протидії корупції в Україні

При цьому, сутнісний механізм адміністративно-правового регулювання протидії корупції в Україні є процесом, за допомогою якого адміністративна норма – це формально визначене обов'язкове правило поведінки, екстраполюється на правовідносини за участю уповноважених осіб як суб'єктів правотворчості. Змістом таких осіб є управління та інша адміністративна діяльність щодо протидії корупції. Саме учасники адміністративних правовідносин (як підпорядковані, так і координовані) у такому випадку дотримуються правил, визначених у нормі, або ж в акті ненормативного характеру. Реалізація цих положень (внормованих актів) забезпечується засобами адміністративно-правового впливу, зокрема притягненням до відповідальності осіб, які не дотримувалися норми (акту), або ж неналежно виконали відповідні адміністративні обов'язки. З огляду інституційних засад, адміністративно-правове регулювання механізму протидії корупції можна за сутністю розкрити як встановлення та регулювання правових та організаційних інституцій, які покликані протидіяти корупції.

Адже механізм адміністративно-правового регулювання протидії корупції в органах державної влади України загалом можна розглядати як певну систему правових засобів адміністративно-правового характеру, спрямованих на врегулювання суспільних відносин щодо виявлення, запобігання та протидії корупції. Саме механізм адміністративно-правового регулювання протидії корупції є особливо специфічною категорією адміністративного права, у межах якої розкривається сутність відповідної діяльності та її регулювання адміністративно-правовими нормами, а також прийнятих на їх основі актами ненормативного характеру. Відповідний механізм розкриває адміністративно-правовий статус та діяльність органів державної влади як органів публічної адміністрації з приводу управління окресленою діяльністю.

Крім того, ще одним компонентом, який динамічно очевидний у механізмі протидії корупції, є *акти реалізації норм адміністративного права*, що мають різну правову природу юридичної сили. При цьому, основна сутність актів реалізації полягає завдяки положенням законодавства чи підзаконних актів, що

виявляються у відповідних правовідносинах, які реалізуються у вище окреслених сферах.

За таких обставин акти реалізації норм адміністративного права необхідно тлумачити як індивідуальний правовий акт адміністративного органу зовнішньої дії, цілеспрямований на реалізацію адміністративно-правових норм. Ці акти є внормованим втіленням у суспільні правовідносини як поведінки суб'єктів адміністративного права, а саме: волевиявленням посадових осіб органів державної влади, орієнтованих на мінімізацію та усунення корупційних виявів у суспільному житті.

Суб'єкти адміністративно-правової протидії корупції в органах державної влади

За характером адміністративно-правового статусу суб'єктів протидії корупції в органах державної влади потрібно розділити на: 1) уповноважені державні органи влади, їх підрозділи та посадові особи; 2) громадян та їх об'єднання.

За аргументаційною константацією в системі ієрархічної належності суб'єктів протидії корупції можна розділити на: 1) внутрішніх суб'єктів протидії корупції (тих, що, зокрема, входять у систему органів прокуратури та правосуддя); 2) зовнішніх суб'єктів протидії корупції, що не належать до системи органів державної влади. У свою чергу, це можуть бути вчені академічного звання, що мають міжнародно-правовий рейтинг, обумовлений сучасною західноєвропейською цивілізацією.

За рівнем спеціалізації: 1) державні відомства та особи, для яких протидія корупції є основною сферою діяльності (НАБУ; САП; НАЗК); 2) правозахисні органи із структурним компонентом правоохоронної діяльності (СБУ, Національна поліція України; підрозділи прокуратури; Державне бюро розслідування); 3) відомства та особи, для яких протидія корупції не є основною сферою діяльності, а здійснюється за умов адміністративно-правового статусу (зокрема, адміністративні посади в органах прокуратури, якщо діяльність не здійснюється у статусі правоохоронців; Кабінет Міністрів України; Верховна Рада України; Президент України тощо).

Юридична відповідальність посадових осіб у органах державної влади як суб'єктів протидії корупції

Саме дисциплінарна відповідальність посадових осіб у органах державної влади щодо протидії корупції є особливим інструментом відповідальності, який настає як безпосередньо за корупційні, чи пов'язані з ними правопорушення чи злочини, та однаково з неналежне виконання своїх посадових обов'язків у сфері адміністративно-правової протидії корупції. У такій інтерпретації інститут дисциплінарної відповідальності доповнює інші види відповідальності та дозволяє звільнити прокурора чи іншу уповноважену посадову особу, що здійснює заходи протидії корупції. Адже дисциплінарна відповідальність забезпечує сумлінне виконання адміністративних та інших посадових обов'язків у сфері протидії корупції, а в протилежному випадку – це негативний результат діяльності, що спричинює корупційні ризики.

Цивільно-правова відповідальність суб'єктів протидії корупції настає винятково задіяння, які прямо визначені як корупційні, або ж такі, що пов'язані з корупцією. Втім, як показує практика, посадові особи правоохоронних органів за порушення своїх службових обов'язків та неналежне їх виконання, перебуваючи у службових правовідносинах з органами прокуратури чи іншими правоохоронними органами, що здійснюють протидію корупції, можуть нести матеріально-правову відповідальність у загальноприйнятому порядку здійснення.

Також особливе значення у контексті адміністративно-правової протидії корупції відіграють адміністративні правопорушення, що пов'язані з корупцією (не корупційні перманентно), оскільки знижують латентність корупційних виявів та забезпечують ефективність системи протидії таким корупційним схемам.

Крім того, кримінальна відповідальність посадових осіб, зокрема правоохоронних органів як суб'єктів протидії корупції в органах прокуратури, є найдієвішим видом юридичної відповідальності. Саме захист системи протидії корупції здійснюється у воєнно-оборонній інфраструктурі України як тими кримінально-правовими положеннями, склади злочинів яких прямо віднесено законодавством до категорії адміністративних, так і тими, які такими не є, оскільки значною мірою вчиняються з порушенням адміністративних норм у процесі протидії корупції та становлять істотну загрозу відповідній діяльності.

Організаційні заходи протидії корупції у міжвідомчо-силових установах воєнно-оборонної інфраструктури України як контексту міжнародно-наукового рейтингу

Організаційні заходи протидії корупції у цьому напрямку можна поділити на доктринальні та законодавчі. Так, доктринальні стверджуються вітчизняними вченими світового рівня у їхніх дослідженнях, тоді як законодавчі визначаються нормою закону. Звичайно, що нормами закону мають закріплюватися лише найважливіші організаційні заходи забезпечення протидії корупції. Однак, їх перелік розширюється у наукових джерелах, що також повинно враховуватись саме комплексним застосуванням всієї системи організаційних заходів протидії корупції. Крім того, до законодавчо закріплених заходів протидії корупції варто окреслити: обмеження щодо використання службового становища чи своїх повноважень; обмеження щодо одержання подарунків; запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними; обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності; обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави; обмеження спільної роботи близьких осіб; визначення у Державному бюджеті України видатків на фінансування, зокрема прокуратури, не нижче рівня, що забезпечує можливість повного і незалежного здійснення її повноважень відповідно до закону, а також законодавче гарантування повного і своєчасного фінансування відповідної інституції державної влади; визначення на законодавчому рівні прозорості процедури добору кадрів на конкурсній основі та матеріального заохочення, розмір якого визначений нормою закону, а також процесуальної

процедури звільнення з адміністративної посади; проведення антикорупційної експертизи.

На доктринальному рівні, поряд із закріпленими законодавчо, необхідно виокремити такі організаційні заходи протидії корупції в органах державної влади: це проведення антикорупційного моніторингу; зміна кадрів (їх так звана ротация) кадрів як якісне забезпечення; мінімілізація посадових прав та обов'язків державних службовців, які провокують хабарництво; врегулювання завантаження робочого часу посадовців; посилення контролю достовірності даних у поданих деклараціях державних службовців у випадку виявлення прихованої чи недостовірної інформації; впорядкування ієрархічного взаємозв'язку у державній службі шляхом встановлення чітких повноважень вищих інстанцій та контрольно-координаційних структур щодо підпорядкованих та підконтрольних посадовців; ведення централізованої інформаційної системи обліку фактів корупційних правопорушень та надання доступу до неї відповідним особам правозахисної системи; проведення інформаційно-роз'яснювальної риторики в органах державної влади; забезпечення взаємозв'язку органів державної влади з громадськістю та громадського контролю; проведення заходів освітньо-виховного характеру з метою кібербезпеки, оскільки в ніякому разі латентного допущення до використання («всліпу») із числа вітчизняних студентів, викладачів вищих навчальних закладів як шахрайських та корупційних намірів прихованого колобарантизму з боку внутрішніх та зовнішніх ворогів.

Адже саме організаційні заходи забезпечення протидії корупції в органах державної влади становлять генеративно-цілісну систему інструментів соціогенного впливу на суспільну свідомість. При цьому, обов'язково має бути комплексний підхід з метою якісно-результативного застосування організаційних заходів протидії в міжвідомчо-силових структурах України. Безсумнівно, норми антикорупційного законодавства повинні постійно праводієво удосконалюватися та доопрацьовуватись.

У такому затребуваному напрямку загальнодержавний правозахисний рівень полягає, по-перше, в порядку організації загальнодержавної правозахисної антикорупційної діяльності, яка залежить, передусім, від координації інших органів досудового розслідування щодо протидії корупційним злочинам. По-друге, це безпосередня діяльність, зокрема осіб із Офісу Генерального прокурора, або її відділів – Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та Військової прокуратури щодо координації органів досудового розслідування у найбільш резонансних злочинах.

Проте, у цьому контексті напрями та форми адміністративно-правової протидії корупції стосуються, в першу чергу, юрисдикції прокуратури конкретної області, або ж прирівняних до регіональних юрисдикцій

відповідних спеціалізованих прокуратур. Такі форми обмежені не лише територіально, а й повноваженнями, які наявні в посадових осіб прокуратур областей та прирівняних до них територіальних підрозділів спеціалізованих прокуратур Офісу Генерального прокурора України.

За аналогією з регіональними прокуратурами, такою ж є і сутність діяльності місцевих прокуратур. Бо місцеві прокуратури є останньою ланкою, а тому організаційні та адміністративно-правові заходи запобігання корупції в них стосуються саме посадових осіб відповідних органів. Втім, на цю ланку прокуратури припадає найбільша сукупність правозахисної діяльності із зовнішньої протидії корупції, зокрема і в частині координації органів досудового розслідування з цих питань.

З огляду на це, у воєнно-оборонній інфраструктурі України здійснені на практиці імперативи як смисложиттєві настанови мудрості щодо оптимізації функціонально-організаційної системи протидії корупції в органах державної влади.

Висновки. Без сумніву, росія залишатиметься загрозою для України ще довгі роки, відтак — перманентна близькість ворога зумовлює потребу мілітаризації економіки та суттєвого зміцнення сектору безпеки. Об'єднання таких цілей лежить у площині оборонної і військової промисловості, орієнтованої на виробництво (самостійно або/та в кооперації з іноземними компаніями) якнайширшого спектру озброєнь, з якими, з одного боку, цілком можна захистити країну і зміцнити позиції східного форпосту Євросоюзу. Важливо, щоб ця робота відбувалася не тільки у співдружності з НАТО, але і за стандартами НАТО. В майбутньому це посилить і експортну потужність України на світовому ринку озброєнь, а кращі практики зможуть бути органічно вписані у громадянські сфери.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ясперс К. Смысл та призначення історії. К.: Наукова думка. 2017. С.166.
2. Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: монографія / М.П. Недюха. К.: «МП Леся», 2012. 400 с.
3. С.А. Подоляка. Адміністративно-правове забезпечення протидії корупції в органах прокуратури в Україні. автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук. К. 2019. 38 с.
4. П.М. Лісовський, С.А. Подоляка. Ю.П. Лісовська. Спецслужби держав світу: ентропія, балістика, логістика: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2019. 289с.
5. П.М. Лісовський. Контррозвідка: квантова безпека та громадськість: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 188 с.
6. П.М. Лісовський, Ю.П. Лісовська. Воєнна квантова безпека як інституційне кіберчислення в адміністративно-правовому режимі: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 114 с.

7. П.М. Лісовський, Ю.П. Лісовська. Военна мережева криптосистема: державотворчий інноваційний контекст: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 114 с.
8. П.М. Лісовський, В.А. Бортник, Ю.П. Лісовська. Адміністративне право України: воєнний режим, відповідальність, територіальна цілісність: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2024. 300 с.